

Advies

van Vlaamse Nutsregulator van 29/08/2025

met betrekking tot het ontwerp van Verzamelbesluit Energie en Klimaat I

1. Inleiding

Op 14 juli 2025 gaf de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan een ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat¹ (hierna “Ontwerpbesluit”), met het oog op adviesaanvraag bij de Vlaamse Nutsregulator en de Vlaamse Toezichtscommissie. Voorliggend advies wordt uitgebracht naar aanleiding van de ontvangst van de adviesaanvraag van de Vlaamse minister van Energie van 17 juli 2025.

2. Bespreking

Het Ontwerpbesluit bevat diverse bepalingen, waarvan enkel volgende raken aan de taken en bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator:

2.1. Flexibiliteit

In artikel 11 van het Ontwerpbesluit wordt verduidelijkt dat gereserveerde technische flexibiliteit bij elektriciteitsopslag-faciliteiten zowel kan toepast worden op de afname als de injectie.

Deze verduidelijking is nuttig. Zoals terecht gesteld in de Nota aan de Vlaamse Regering staat er in de berekeningswijze voor de compensatie in het kader van gereserveerde technische flexibiliteit nog niets vermeld over de afnamecomponent voor het specifieke geval van modulatie van afname bij elektriciteitsopslagfaciliteiten. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt dan ook het engagement van VEKA om hierover verder in overleg te blijven gaan met de netbeheerders, de Vlaamse Nutsregulator en relevante marktpartijen. Mogelijk blijkt hieruit nog dat een wijziging van artikel 3.1.34/3 van het Energiebesluit aangewezen is.

2.2. Digitale meter

Een aantal andere artikelen hebben tot doel de regelgeving aan te passen inzake de digitale meter:

- Schrappen van verplichting om een S1-poort te voorzien in de digitale meter (art. 12)
- Stopzetting salderingsprincipe bij plaatsing digitale meter bij prosumënten vanaf 1 april 2026 (art. 13)
- Beperking uitrol digitale gasmeters tot actieve aansluitingen met een geldig leveringscontract (art. 13)
- Afschaffing tweejaarlijkse evaluatie van de uitrol van de digitale meters door VEKA (art. 14)
- Schrappen verplicht uitlezen uurwaarden gas door de netbeheerder (art. 15)
- Verlenging bewaartermijn verbruiksgegevens (maand- en jaarwaarden) uit de digitale meter in webportaal “Mijn Fluvius” van 24 maanden naar 10 jaar (Art. 16)
- Aanpassingen regelgeving inzake energiefraude, verhuis en leegstand om de “remote”-werking van digitale meters ten volle te benutten (Art. 17, 34, 35).

Bovenstaande aanpassingen betreffen nuttige en logische wijzigingen van de regelgeving.

¹ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/verzamelbesluit-i-energie-en-klimaat>

Ze verminderen de te maken kosten voor de netbeheerder en zullen dus eerder gunstige tarifaire gevolgen hebben (zonder dat deze op korte termijn kunnen worden ingeschat). Enkel de uitbreiding van de bewaartermijn van de verbruiksgegevens zal mogelijk een extra kost betekenen voor de netbeheerders. In de nota aan de Vlaamse Regering is te lezen: *“In kader van het databeheersplan heeft Fluvius een studie rond Data Lifecycle Management aangekondigd. In functie van de resultaten van deze studie zullen de retentietermijnen voor kwartier-, dag- en weekwaarden worden geëvalueerd.”* De VNR gaat ervan uit dat dit wil zeggen dat de bewaartermijn nog kan gewijzigd (ingekort) worden indien het verder studiewerk door Fluvius zou aantonen dat de uitbreiding van deze verplichting onredelijk hoge kosten met zich meebrengt. De VNR zal dit opvolgen o.a. in kader van zijn toezicht op het databeheersplan van de netbeheerders.

De VNR heeft enkel tekstuele bedenkingen bij de formulering van artikel 13, 5° en 6° van het Ontwerpbesluit, die de volgende wijzigingen (in het vet) aanbrengt in artikel 3.1.52, §2, eerste lid van het Energiebesluit:

*“§ 2. Als er een **actieve aardgasaansluiting** van minder of gelijk aan 40 m³(n) per uur is **en de aardgasverbruiker beschikt over een geldig leveringscontract**, plaatst de distributienetbeheerder op het ogenblik dat hij een digitale meter bij een kleinverbruiksmeting elektriciteit plaatst, ook een digitale meter voor aardgas. Als de aardgasaansluiting van minder of gelijk aan 40 m³(n) per uur aan de oorsprong ligt van het plaatsen van een digitale meter voor aardgas, vervangt hij ook de meetinrichting voor elektriciteit en plaatst daar dus een digitale meter voor elektriciteit.”*

Het doel van deze aanpassing is als volgt omschreven in de nota aan de Vlaamse Regering:

“Maar er zijn ook gezinnen waar in de woning een inactieve (en dus verzegelde) aardgasmeter aanwezig is of waar nog een actieve aardgasmeter aanwezig is maar ze niet over een geldig leveringscontract beschikken omdat ze geen aardgas meer verbruiken in hun woning. Voor deze groep van gezinnen heeft de plaatsing van een digitale aardgasmeter geen enkele toegevoegde waarde en brengt het plaatsen van de digitale aardgasmeter maatschappelijke kosten met zich mee. Daarom wordt bepaald om de uitrol van de digitale gasmeters te beperken tot aardgasverbruikers die beschikken over een actieve aardgasaansluiting en een geldig leveringscontract.”

Hoewel de VNR deze redenering kan volgen, lijkt de huidige formulering (dat er geen digitale gasmeter moet worden geplaatst bij een actieve, d.w.z. niet-verzegelde, gasaansluiting zonder geldig leveringscontract) niet ideaal. Afnahme zonder leveringscontract is geen gewenste situatie en moet zo snel mogelijk geregulariseerd worden door de afnemer. Ofwel door het alsnog afsluiten van een leveringscontract. Ofwel door de verzegeling van de aansluiting (als men toch niet van plan is om verder gas te verbruiken). Het lijkt dus een verkeerd signaal om te stellen dat er geen digitale gasmeter moet worden geplaatst als men geen geldig leveringscontract heeft, zelfs niet bij geen gasverbruik. Te meer omdat de afnemer in die situatie (actieve, klassieke gasmeter) alsnog opnieuw gas kan beginnen te verbruiken (zonder leveringscontract) en het een tijd kan duren vooraleer dit dan zou worden opgemerkt. Bij gebrek aan digitale meter zal dit dan enkel vastgesteld kan worden door een fysieke meteropname die pas maanden of jaren later zal gebeuren. **De VNR is bijgevolg van mening dat de toevoeging “en de aardgasverbruiker beschikt over een geldig leveringscontract” dan ook geschrapt moet worden uit artikel 13.**

Een tweede bedenking is of er ook geen gelijkaardige bepaling moet worden ingeschreven voor wat de **digitale elektriciteitsmeter** betreft (enkel plaatsing digitale meter bij actieve (niet-verzegelde) elektriciteitsaansluiting).

2.3. Sociale openbardienstverplichtingen

Ten slotte bevat het Ontwerpbesluit een aantal wijzigingen aan de bestaande regelgeving met betrekking tot de sociale openbardienstverplichtingen:

- Aanpassing van een aantal termen zodat deze meer overeenkomen met de actuele situatie (art. 19-36)
- Indexering noodd krediet enkel bij overschrijding van 5 eenheden (art. 18, 26)
- Verbod op cumulatie minimale levering gas en elektriciteit (art. 21, 30)
- Uitbreiding schorsingsverbod thermische energie tot 1 april (art. 37)

Deze wijzigingen zijn beleidsbeslissingen of aanpassingen om de regelgeving in lijn te brengen met de actuele situatie of mogelijkheden van de digitale meter. De VNR heeft hier geen bijzondere bedenkingen bij.

3. Conclusie

Het voorliggende Ontwerpbesluit (Verzamelbesluit Klimaat en Energie I) bevat diverse bepalingen, waarvan slechts een beperkt aantal raken aan de taken en bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator (bepalingen rond flexibiliteit, digitale meter, sociale openbaredienstverplichtingen).

Deze voorgestelde aanpassingen betreffen nuttige en logische wijzigingen van het Energiebesluit. Ze zullen veelal een gunstig effect hebben op de distributienettarieven van elektriciteit en aardgas, zonder dat deze op korte termijn kunnen worden ingeschat.

De formulering van artikel 13 van het Ontwerpbesluit kan nog worden verbeterd. Door enerzijds te bepalen dat er enkel een digitale meter moet worden geplaatst bij actieve (=niet-verzegelde) gasaansluitingen, en dit dus ongeacht er al of niet een geldig leveringscontract is. Anderzijds door een gelijkaardige regeling in te schrijven voor elektriciteit (geen plaatsing van een digitale meter als de elektriciteitsaansluiting verzegeld is).